

Rudarac

Dragi Velenjčani, dragi rudarji!

3. julij, naš stanovski praznik, ki ga praznujemo že vrsto let po osvoboditvi, je spomin na visoko in vzgledno revolucionarnost naših rudarjev v dobi pred osvoboditvijo in med oboroženo vstajo samo.

Naši rudarji iz zasavskih, velenjskih, kočevskih in drugih revirjev širše po Sloveniji so vselej stali v prvih vrstah jugoslovanskega proletariata, ki je pod vodstvom Komunistične partije uporno in odločno terjal, da mu prizna stara buržoazna Jugoslavija vsaj najosnovnejše pravice delovnega človeka. Stevilne in odločne revolucionarne akcije iz te dobe, so potekale ravno v naših rudarskih revirjih.

Revolucionarni dogodki v Trbovljah, junaški obračuni s fašisti, orjunaši in žandarmerijskimi bajoneti, številne gladovne stavke, uporni štrajki po vseh naših rudnikih, dobro izvedene sabotažne akcije pred narodnoosvobodilno borbo in v njej, svetli zgledi revolucionarnih podvigov naših rudarjev v sami oboroženi vstaji, pomenijo za nas vse krepak zunanji odraz naše udarne rudarske pesti.

In zato tovariši rudarji, je naš rudarski praznik, 3. julij, tisti slavnostni dan v rudarskih revirjih, ob katerem obujamo spomine na našo revolucionarno zavest v preteklosti, pregledamo našo doslej prehojeno pot in hkrati manifestiramo svojo voljo, da hočemo biti tudi v bodoče vztrajni in preda ni borci za naš nadaljnji napredek, za še lepšo bodočnost našega rudarja, našega delovnega človeka in naše socialistične domovine.

Tovariši rudarji!

Na naš rudarski praznik se s ponosom in hvaležnostjo spominjamo vseh onih tovarišev in tovarišic, ki so nesebično žrtvovali svoja življenja v težkih dneh žilave borbe z našim razrednim sovražnikom. Dali so življenje za to, da bi mi, ki smo preživeli te težke dni, svobodno zaživel, si sami gradili in krojili svojo usodo in nadaljnjo rast.

Spomnimo se nečloveških preganjanj in nabito polnih zaporov, kjer so gnevali naši najboljši borci, spomnimo se nepopisnih grozot v taboriščih. V teh so se po mili

volji izživljali povampirjeni fašisti nad našimi naprednimi tovariši. Tisoči in tisoči so podlegli. Oni pa ki so to preživeli, še danes čutijo posledice tega nečloveškega ravnanja.

Spomnimo se številnih okupatorjevih letakov, ki so oznanjali smrtno obsodbe naših mladincev in mladink, naših žena in mater, naših očetov, bratov in sester, naših prijateljev in tovarišev. Pod streli so omahnili za nas, za našo novo domovino! Spomnimo se trde in dolgotrajne ilegalne borbe med obema vojnama, ki jo je organizirala in vodila naša Komunistična partija kot prvoborniteljica za pravice našega delavca. Najboljši med najboljšimi so trpeli in padali pod režimom buržoazne diktature bivše Jugoslavije.

Predvsem pa se moramo spominjati herojskega boja med drugo svetovno vojno, ki so ga bojevali jugoslovanski narodi pod vodstvom Komunistične partije in tovariša Tita. Borili so se proti sovražniku, ki je bil številčno in materialno močnejši. Nešteta herojska dejanja naših borcev v tej slavni borbi dokazujejo, s kolikšno samozavestjo in borbenostjo so trli in hromili naši brci fašistično zver, ki je grozila, da bo uničila našo svobodoljubne in napredne narode. Iz te borbe so izšli kot zmagovalci. Naši narodi so odprli novo stran v svoji povojni zgodovini ter pričeli polagati temelje naši sedanji družbeni in politični ureditvi naše države, socialistični in demokratični Jugoslaviji, v kateri so narodi povezani v eno družino.

Tovariši!

Naš voditelj in učitelj maršal Tito je nedavno povedal našim kolektivom in s tem tudi našemu kolektivu, kje in v čem so naše napake in slabosti, ki bi nas utegnile resno ovirati v naši nadaljnji razvojni poti. Povedal je tudi, v čem in kako naj bomo budni in na kaj in kako naj pazimo, da bomo čim prej odpravili te napake in slabosti.

Tovariši!

Njegove besede so bile tehtne in preudarne, iskrene in koristne. Kot

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

takšne jih je naš kolektiv tudi sprejel. Za slehernega izmed nas, ki res dela in želi kolektivu uspehe in napredek, veljajo kot napotilo, po katerem se bomo ravnali in ga dosledno uresničevali.

Na ta način bomo najbolj koristno in najhitreje oblikovali nov mejnik v naši razvojni poti, mejnik, ki bo trajno zagotavljal našemu delovnemu človeku rast njegove življenjske ravni, naši socialistični domovini pa moč in ugled v družini narodov in držav tega sveta. Se proučarnejši in zrelejši zidarji hočemo biti kot doslej.

Neizčrpani so viri naših sil. Neizčrpani zato, ker nam že dosedanji rezultati vlivajo nov pogum, novo veselje in voljo, da bo naša domovina vsekdar in vselej kos še težjim nalogam kot doslej.

Neizčrpani so viri naših sil tudi zato, ker so naše vodilne sile in delovne množice enotne in ker vrnemo v pravilnost politike Zveze komunistov Jugoslavije in Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije s tov. Titom na čelu. Vse to je čvrsto jamstvo za naše nove uspehe in zmage, zlasti za zmage, ki jih danes, terja naša jugoslovanska skupnost od nas vseh!

Tovarišice in tovariši!
Ko danes praznujemo velenjski rudarji svoj poklicni praznik, pošiljamo vsem rudarskim revirjem Slovenije tovariške in borbene pozdrave. Vsem in vsakomur pa izpovedujemo s tega mesta: »Kot doslej, hočemo še v naprej posvetiti vse svoje sile za napredek in lepšo bodočnost našega rudarja, našega delovnega človeka, naše socialistične domovine in vsega človeštva.

Hočemo biti vztrajni, enotni in predani veliki stvari socializma. Polni take zavesti hočemo gledati pogumno kot doslej v prihodnost z vero v sebe, naše ljudstvo in človeštvo!

Naj živi naš voditelj in učitelj — maršal Tito!

Naj živi naša socialistična in demokratska Jugoslavija!

Naj živi naš rudarski praznik — 3. julij!

Srečno! Grebenšek

3. julij - dan veselja

Zopet je za nami leto uspešnega dela. Praznovanje rudarskega dneva sega daleč v zgodovino. Toda tudi njegova perspektiva je, povezana s pozitivnimi dogodki preteklosti, v prihodnosti žareč in svetel plamen.

Nič ne pretiravamo, če zapišemo, da so nenehni napori, samoupravnih in političnih organov rudnika in celotnega kolektiva rodili bogat sad. To povedo tone, to pove naraščajoča produktivnost, ki je tesno povezana z izboljšano organizacijo dela.

3. julij je praznik sprostivne, praznik nas vseh, ki smo z upornim delom premagovali vse neštete težave in uspeli ne samo v Sloveniji, nego tudi v Jugoslaviji pokazati, kakšne naloge lahko opravi kolektiv, ki je notranje enoten.

»Lepo je v naši domovini biti mlad!« poje mladina. Z njo pojemo tudi mi! Ali se niso vsi naši delovni naponi zlihi v šopek cvetja, v tisti šopek, ki postaja še bujnejši in krasi rudarsko mesto?!

4. julij »Dan borca«

Širom po naši domovini bomo slavili 4. julij »Dan borca«, dan spominov na težko preteklost naših narodov in dan svetlih spominov iz bojev in zmag nad okupatorjem in njegovimi sodelavci. Cilji našega partijskega vodstva v začetku leta 1941 so bili po štiriletni krvavi borbi uresničeni. Pozivu in zgledu partijskega kadra se je odzvalo zdravo jedro iz vrst delovnih ljudi, kmetov, mladine, moških in žena, ki so se skoraj goloroki uprli okupatorju in domačim izdajalcem. Bili so to hudi dnevi, katerih zgodovina naših narodov ne bo pozabila. V borbi z veliko nadmočnim in moderno opremljenim sovražnikom smo vključili velikim žrtvam dosegali sijajne zmage. Našo neustrašenost in herojsko dejanje naših borcev je občudoval ves svet. V najtežjih pogojih so padali in umirali partijski kadri — nosilci revolucije. Skupno z njimi pa je dalo svoja življenja na sto tisoče naših borcev in revolucionarjev, predvsem iz vrst delovnih ljudi in kmetov. Borba je bila neizprosna, kajti edini cilj je bil samo zmaga. Žuljave roke so stiskale puško v dlan. Stare ženice in moške so delili z borci zadnje zalogaje hrane, otroci in ostali pa so bili kurirji ter obveščevalci. Zraven pa so zbirali vse, kar so borci rabili v borbi.

Ves trud okupatorja, da bi strli revolucionarni polet naših narodov, je bil zaman. Streljanje talcev, izgon nedolžnih žrtev, med njimi tudi otrok v koncentracijska taborišča, kjer so trpeli strašne grozote in umirali v slabših pogojih kot ži-

vina. Vse to ni omajalo naših borcev in narodov, da ne bi izvojevali zmage.

Med narodnoosvobodilno borbo pa se nismo bojevali samo s puško v rokah. Borba je bila istočasno tu-

di šola za politično-ideološko prevzgojo naših borcev in sodelavcev, šola za partijske, vojne in gospodarske kadre, ki so med vojno in po njej prevzeli odgovorne položaje.

Po končani vojni smo našli porušeno in gospodarsko uničeno domovino. Naši, v borbi prekaljeni kadri, so pri obnovi in nadaljnji izgradnji odigrali odločilno vlogo.

Letos smo mu dodali še igrišča dodali misel, da je skrb za mladino naša velika skrb. Tisoč in še več prostovoljnih ur smo darovali za najmlajše! In vsak, ki je član nove, nesebične družbe, je v dneh pred praznikom pohitel na delovišče. Da, srečni smo, da smo najmlajšim omogočili srečen in vsestranski razvoj. Bilo je sonce, lopate so se v žarkih srebno svetile, ljudje so prihajali. Poleg direktorja in inženirjev so se s krampi uvrščali rudarji. Gospodinje so poživele delovni utrip! Nepozabno popoldne!

Danes pozabljamo na znojne srage in blatne čevlje. V nas živi sladka zavest, da smo uredili dvoje: S požrtvovalnim delom na delovnih mestih smo dosegli uspeh, ki je vzgled drugim. V prostem času pa smo urejevali tisto, za kar bi nam bili potrebni milijoni...

Ali nismo s tako prostovoljno delovno akcijo okrepiли socialistične miselnosti! Kaj se nismo medsebojno še zblížali in nesebično, skupno ustvarjali. Da, smo! Tak naj bi bil tudi nov človek in najlaže se poraja v takem skupnem delu, ki ga pozitivno oblikuje!

Naš rudarski praznik je velik dan! V njem ni temnih senc preteklosti. Mlado mesto je postalo bolj bogato. Nove stavbe so se razbohotile med zelenicami. In tisoč neugnanih otroških krikov bo napolnilo igrišči in kotalkališče. Mi vsi se bomo ob najmlajših veselili. Sladka je zavest, da bo naš otrok zrasel v svobodnejšega in srečnejšega človeka. Bo gospodar dobrin, ki smo jih z znojem ustvarjali mi!

Z borbeno neomajnostjo so naši borci zagrabili za delo in pomagali mobilizirati vse razpoložljive sile za čim hitrejšo odpravo gospodarske zaostalosti.

Cilj naše revolucije še ni bil končan. Potrebno je bilo opraviti vse potrebno za razvoj socializma v naši deželi. To pa je narekovalo ustvariti si čimprej močno lastno industrijo, prevzgojiti človeka iz zatiranega sužnja v napredno mislečega socialističnega državljana ter se osvoboditi v svoji politiki navzven vseh vezl, ki bi od zmag kvarno vplivale na naš gospodarski in politični razvoj. Vse to pa nam je pod modrim vodstvom tudi uspelo.

Cilji, za katere je dalo življenje stotisoče naših ljudi, se uresničujejo. Naše vrste v borbi za izgradnjo socializma se večajo. Naši delovni ljudje so prisluhnili pozivu za čim hitrejši razvoj socializma, kar pomeni dvig življenjskega standarda. Naša mladina sprejema v roke odgovorne politične in gospodarske položaje. Pripravljena je, da dovrši še tisto, kar je še potrebno dovršiti. Naš delovni človek si kroji usodo sam. Naš človek je prost spon, ki so ga vezale tisočletja. Zato je prav, da vzklikamo iz vsega srca:

»Naj žive naši borci, ki so izvojevali našo svobodo!«

»Naj žive naši delovni ljudje in naša mladina, nadaljnji borci za izgradnjo socializma!«

»Naj živi naš vrhovni komandant in modri vodja tovariš Tito!«
Mestni odbor ZB

Toda tudi danes ne smemo pozabiti, da naš otrok ob igračah potrebuje roko, ki ga bo vodila. Roko, ki mu ne bo vsega dovolila. Življenje ni prazna in široka cesta. Ovire bo moral premagovati tudi naš otrok in nanje ga moramo pri-

Pogledal sem na mesto, ki so ga ovijale trobojnice. Potopil sem se v živo reko in nasmejan odhajal. Zvoki godbe so še polnili ozračje in želeli ljudem zvrhan koš sreče in zdrave sprostivne za praznik. naša pesem, vse to, kar človeku

KRI BORCEV JE SPRALA SRAMOTO

Pred nami je zopet dan borcev. Ta dan nas spominja na vse uspehe in napore med narodnoosvobodilno vojno.

Ko so se leta 1941 pojavili nad našo domovino strašni oblaki, ki so zasednili svobodo vseh narodov Jugoslavije in ko je knez Pavle s podpisom trojnega pakta izdal domovino, so se sicer nekateri generali uprli temu dejanju, a med vodilnimi ljudmi je bilo toliko izdajalcev, da so omogočili fašistom takojšen vdor. Takrat se je začela zgodovina najgrših divjanj, najgroznejših zločinov. Fašisti — ljudje z višjo moralno — so uprizorili krvavo igro, katere narodi Jugoslavije ne morejo in ne bodo nikdar pozabili.

Čprav naši narodi še v svoji zgodovini prej niso bili nikdar popolnoma svobodni, so strmeči ob grobem nastilstvu.

Transporti so odvažali naše ljudi v taborišča smrti. Po zidovih so nabijali plakate, sezname postreljenih naših ljudi. Slovenske besede, praviti.

pomeni življenje, je bilo prepovedano. Živeli smo v stalni temi. Življenje je postalo strašno.

Kar v bivši kraljevini niso bili sposobni napraviti ljudje, ki so bili za to določeni, je napravil delovni človek, ki je bil že prej navajen na trpljenje, ki je bil zaradi naprednih idej že prej preganjan. Edino ta človek je bil sposoben, da se upre nasilju.

Nočno tišino so prekinjale eksplozije. Transporti vojnega materiala so leteli v zrak, partizanske mine so rušile objekte, ki so bili za fašiste najobčutljivejši. V osredju teh dejanj je stal človek, proletar, komunist, velikokrat nevden, a po dejanjih velik — viden povsod.

Po fašističnih štabih so rjovelj generali nad podrejenimi. Führer je besnel nad generali: »Bandite uničite!« Gestapo je podvojil preseljevanje, streljanje. Surovost nemškega nadčloveka je dosegla vrhunec.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Srečno, tovariši rudarji!

Vse to je ustvarjalo v naših ljudeh ravno nasprotno, kar so oni pričakovali. Odpor ter gnus do vseh okupatorjev. V partizanih so se razen komunistov pojavljali vsi ljudje, ki so ljubili svobodo. Tu mi sta bila važna starost in spol. Borce je združevalo eno: ljubezen do domovine in gnus do okupatorja. Ljudstvo je pisalo s krvjo najvažnejšo, najhrabrejšo in najtežjo stran svoje zgodovine.

»Ustvariti si moramo prihodnost kakršno sami hočemo. Dovolj dolgo smo bili tarča tujih in domačih izkoriščevalcev.«

To je bil klic komunistov in delovnih ljudi, ki so vsak dan v večjem številu predstavljali osvobodilno fronto.

Štiri leta je utirala pot v svobodo kri naših narodov, štiri leta so divjali juriši, pohodi, gladovanje in zmrzovanje borcev. Vmes so umirali talci — naši ljudje so goreli v krematorijih v koncentracijskih taboriščih.

Tako je bilo življenje naših borcev. Končno je prišel težko pričakovani dan svobode, po katerem so vzdihovali vsi borci, 1700.000 je umrlih za svobodo. To je bila cena za svobodo. Kri teh rodoljubov je oprala sramoto, ki jo je napravil bivši kraljevi režim, ki jo je napravil bivši vojni aparat izdajalcev.

Takrat smo mislili, da je fašizem končno uničen, a žal smo se zmotili. Vse, kar se je dogodilo zadnja leta v Zahodni Nemčiji, je za nas zaskrbljujoče.

Ni še dolgo, ko so v Nemčiji uporabljali tiralce, ki so jih izdali gestapofašistični štabi v letih NOB. Te so uporabljali za aretacijo bivših borcev, ki so službeno potovali po Nemčiji. Tu sta bila žrtvi Predrag Gabrovec in Laza Vračarič, kar je sprožilo proteste vseh naprednih ljudi v svetu. Tako so bili fašisti primorani, umakniti obtožnico.

Potem so šli še dalje. Dne 29. novembra lani so v Münchenu bivši ustaši, ljudje, ki imajo še danes sledove krvi na svojih rokah, uprizorili nov gnusen zločin. Tokrat so si izbrali za žrtev človeka borca, ki mu sedem ran v NOB ni pretrgalo niti življenja. Smrt Momčila Popovića je odjeknila v svetu in ogorčenje je bilo veliko. Zlasti pa je bila to huda rana za vse borce NOB.

Kakor jugoslovanski narodi ne morejo pozabiti vseh žrtev za svobodo, tako ne bodo nikdar pozabili ta zločin in letu 1962. Vsi ti ljudje niso umrli, oni živijo v naših srcih v knjigah. Njihova imena so z zlatimi črkami zapisana v naši zgodovini.

Na vse to, kar smo dosegli v NOB in kar dosegamo v borbi za izgradnjo boljše prihodnosti, moramo biti ponosni. Ali je to malenkost, če premislimo, da smo pričeli graditi na ruševinah in danes imamo tisoče modernih tovarn in stanovanj, ki preraščajo v najmodernejšo urbanistično urejena mesta!

V našem rudniku vidimo železne in gumitransporterje, ki nadomeščajo tisoč bivših vozačev in končno prihajajo iz Sovjetske zveze najmodernejši kombajni za izdelavo prog ter odkopni kombajni — kompleksi. Fizični delavci preraščajo v moderne proizvajalce. Če bi rudar danes delal samo s svojo močjo, ne pa tudi z mislijo, potem bi lahko izvažali mrtve in ranjene tovariše samo še s transporterji.

Tudi letos praznujemo dan rudarjev, dan, ki združuje v sebi dolgoletno borbo za najosnovnejše človekove pravice, borbo za osvoboditev domovine in borbo za lepše življenje.

Ta praznik simbolizira neizmerno silo našega rudarja, človeka, ki ni klonil pod najtežjim udarcem gospodarja — kapitalista, človeka, ki je junaško bil krvavo borbo proti tujemu osvajalcu in ki že vsa leta po osvoboditvi neumorno gradi našo domovino.

Spomin na temno preteklost ti-

je, to je bil začetek borbe slovenskega rudarja, da enkrat za vselej strga oklep ponižan in izkoriščanja. V krvavi revoluciji proti fašizmu se je borba nadaljevala in spet so bili rudarji tisti, ki so med prvimi odvrkli kramp in zgrabili za puške. Nešteto življenj je bilo nesebično žrtvovanih, nešteto nepremostljivih ovir premaganih.

Da, dragi tovariš, dragi rudar! Precejšen je bil torej delež pri osvoboditvi domovine, ki je končno postala last delovnih ljudi, last skupnosti. Spet si bil med prvimi,

Rudarji pri delu

stih dni, ko je mesto rudarja v družbi bilo zastopano, delo ob nemogočih prilikah, pa sramotno nizko cenjeno, zaživi znova. Upori, gladovne stavke in sabotažne akci-

ki so bili pripravljene, ugrizniti v trdo skorjo kruha, ki jo je zapustil kruti okupator. Kaj žalostna je bila podoba porušene in opustošene domovine in zelo malo ti je lah-

ker bi bilo število toliko, da bi jih drugače ne spravili na površje. Zapati moramo v stroje, zapati tistim, ki izdelujejo stroje. Samo avtomacija in avtomatizacija bosta odpravili razliko med fizičnim ter umskim delom, brez katerega si socializma ne moremo zamišljati.

Vzporedno z modernizacijo v proizvodnji moramo tudi povečati pozornost izobrazbi. Mislim, da je tu še vedno premalo storjenega; predvsem preveč zaupamo teoretični izobrazbi. Izobrazba, ki jo potrebuje človek na delovnem mestu, bi morala biti zgrajena na teoretično praktičnem pouku. Ker pa je pri nas proizvajalec tudi upravljalec, ga moramo tudi politično izobraževati.

Samoupravljanje je pri nas dejstvo, ki je zraslo v krvi naših proizvajalcev in mislim, da ga ni človeka, ki bi bil sposoben to ukiniti.

Samo nekaj je, kar pogrešamo. Mislim na nacionalni ponos. Premalo se zavedamo, da smo Slovenci, da smo Jugoslovani, premalo smo ponosni na to, kar smo ustvarili in kar še ustvarjamo.

Zakaj odhajajo še vedno ljudje v revanšistično Nemčijo legalno na prakso ali ilegalno, da si tam služijo in prosjačijo za avtomobile. Se bolj tragično je to, da so med temi ljudmi nekateri z visoko izobrazbo. Le malo je takšnih, ki se vračajo s prakse s knjigami. Tu vidimo egoistične težnje posameznikov.

Primer: Dosti tistih, ki so bili na praksi na zahodu, so se vrnili z

avtomobili. Naši tovariši, ki so odšli na prakso v Sovjetsko zvezo, so se vrnili v ogromnim strojem, ki bo delal za ves naš kolektiv in ki bo razbremenil našega rudarja prevelikih fizičnih naporov. Takšno moderno tehniko so lahko ustvarili ljudje, ki imajo svoj nacionalni čut razvit visoko nad našim. Oni so ponosni na to, kar so ustvarili. Menim, da bi se prav tu lahko veliko naučili od njih.

Velikokrat naletimo na nekoga, ki se ponaša z mečim, kar je uvoženo, pa naj bo to del obleke ali gospodinjske opreme itd. in ta povečuje predmet izključno zato, ker je uvožen. Tako hitro spoznaš človeka, koliko je v njem nacionalnega ponosa in koliko ta človek zna sploh misliti.

Veliko je takšnih dejstev, ki nam ne morejo biti v ponos. Upam pa, da se bo tudi pri nas razvil naš ponos. Vse to pa, kar je slabega, se bo razblinilo.

Za kar so dali življenje naši padli tovariši borci za svobodo, to bomo uresničili. Uresničili bomo ideje Marksa, Engelsa in Lenina. Saj smo že na tej poti napravili veliko. Zlasti pa je zato garancija naša nova ustava. V njej je prvi delovni človek, veliki ustvarjalec bodočnosti.

Na koncu želim vsem bivšim borcem, internirancem in končno vsem ljudem, ki so bili kakorkoli žrtve naše velike revolucije, da bi prijetno praznovali tretji in četrti julij.

Alojz Sevšek

ko nudila. A vzdržal si, kot že tolikokrat poprej.

Le stežka si se privadil misli, da ni nikogar več, ki bi te neusmiljeno izmozgaval in zahteval od tebe nemogoče. Teško si se privadil misli, da postajaš gospodar ti sam, da ti ne pripada le kramp in lopata, ampak ti pripada tudi pravica soodločati o najvišjem, o tvoji lastni eksistenci. Postal si član družine, ki te upošteva in ki računa na tvoj glas.

Kamen na kamen si polagal in uspeh je rasel za uspehom. K ogromnim delovnim zmagam globoko pod zemljo prilagaš uspehe na področju upravljanja s podjetjem. Dvigaš se duhovno in tvoje obzorje se širi. Ne šteješ več le tone premoga, ki ga nakoplješ. Tvoja skrb je posvečena gospodarjenju celotnega kolektiva. In te odgovornosti se zavešaš. Nove naloge se nenehno pojavljajo: ustvariti čimboljše in čimvarnejše pogoje dela, zgraditi stanovanja, poskrbeti za kulturno in športno življenje po napornem delu in nazadnje skrb za najmlajše, za najdražje. Velike in odgovorne so te naloge in le s skupnimi močmi jih bomo premagali.

Bgoata je bilanca tvojih uspehov. Dopolnjuješ je vztrajno z novimi dosežki pri poklicnem delu, v organih samoupravljanja in z neumornim delom v prostovoljnih delovnih akcijah, kjer ti lebdi pred očmi le srečna mladost tvojih potomcev.

Ob letošnjem praznovanju tvojega dne upravičeno in s ponosom zreš na svoje uspehe, saj je v vseh pridobitvah, ki te obdajajo, kaplja tvojeja znoja in zvrhana mera tvoje ljubezni. Zato ti, dragi tovariš, ob tej priliki kličejo: »Še mnogo delovnih zmag in dosti osebne sreče!«

Mladinka si je ogledala jamo

Ni dolgo tega, ko mi je mladinka pripovedovala, kako je bilo, ko je prvič obiskala temne rove podzemlja. Rekla mi je: »Oblečena sem bila v preveliko delovno obleko rudarja in v škornjih, vse prevelikih za moje noge. S čelado na glavi in lučko v roki sem stopila za tovarišem, ki me je peljal v jamo. Nekam tesno mi je bilo pri srcu, ko sem stopala proti dvigalu, ki me bo vsak hip popeljal v temno podzemlje. Nehote sem se ozrla po soncu in z enim pogledom objela vse okoliške hribe in modro nebo. Obšli so me občutki strahu, da se ne bom nikoli več vrnila iz jame. Spomnila sem se, kako nevarna in zahrbtna zna biti jama. Koliko družin je zaman čakalo na moža in očeta, ki se nista nikoli več vrnila z dela. Nikoli več ni poljubil sinčka za lahko noč. In sinček mu ni nikoli več zaklical: »Ati, ati, srečno!« Zanj ni bilo »srečno«. Moreče misli mi je odganjal tovariš, ki me je poklical, da sva vstopila. Dvigalo se je spuščalo niže in niže, jaz pa sem čutila srce, ki mi je bilo nekje v grlu. V prevelikih škornjih in z lučko v roki sem stopila za tovarišem po obokanem hodniku, srečevala sva rudarje. Se

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

nikoli poprej nisem tako ponosno pozdravljala »Srečno«. Nenadoma sem čutila, da sem postala del vseh rudarjev tu v jami.

Prišla sva na čelo. Plazila sva se po vseh štirih med stojkami in premogom. Pot mi je curkoma lil po obrazu in komaj sem še hodila, čeprav nisem nič delala. Vedela sem, da je delo v jami težko in naporno, toda sedaj sem bila o tem še bolj prepričana. V mistih sem si ponavljala: »Hvala vam, hvala rudarji, ki nam ustvarjate boljše življenjske pogoje.« Z nasmehom na ustih pozdravljam: »Srečno, srečno, črni rudarji.« Oni pa hitijo, kopljejo premog in jekleni sveder vrta v črno skalo.

Hitiva dalje po nekoliko širšem hodniku. Vračava se in srečujeva rudarje, ki hitijo kopat črno zlato. Srečno, srečno! Jekleni transporter enakomerno brni in odvažava premog ven na trg, v tovarna, v domove.

Premog je prepojen s tisoč kapljami znoja in žuljev. Utrujena sem že, ko se vračava iz jame. Kako željno sem se zazrla v sinjino modrega neba in zlatega sonca, ki ga rudarji tako pogrešajo.

Nova epoha naše ustvarjalnosti

3. julija bomo slovenski rudarji proslavljali svoj stanovski praznik. Tudi letos bomo s proslavami in drugimi prireditvami manifestirali našo pripravljenost, da tudi v prihodnje še z večjo silo in večjim elanom ustvarjamo socialistični družbeni red. Pri vsem tem pa bomo vsak zase pregledali in ugotovili, kako daleč smo se člani kolektiva velenjskih rudarjev vključili v proces socialistične graditve in kolikšen je pri tem naš skupni ustvarjeni delež. Vse to bomo nedvomno storili le z edinim določnim namenom, da bo nadaljnji razvoj in vzpon velenjskega rudnika še večji in hitrejši ter da bomo na ta način čimveč prispevali h graditvi naše socialistične skupnosti.

Družbeno ekonomske spremembe v tem izredno dinamičnem času, ki jih uvajamo v našem gospodarskem in ostalem življenju, vse večja demokratizacija celotnega življenja in dela ter uvajanje raznih oblik neposrednega odločanja vseh, so činitelji, ki so pospešili ustvarjalno pobudo in med nas vnesli nove nagibe. V kolektivu so prišla do izraza nova merila, ki so splošnemu gospodarskemu gibanju in našim družbenim odnosom, posebno pa nadaljnjemu razvoju delavskega samoupravljanja dala nove smernice. V vseh niansah družbeno-ekonomskih sprememb smo našli nešteto možnosti in problemov, da smo lahko vsak po svojih močeh in sposobnostih, z organi samoupravljanja in političnimi organizacijami sproščali svoja ustvarjalna hotenja in sodelovali kot aktivni ustvarjalci vsega naprednega.

Ob letošnjem rudarskem prazniku se vse naše misli še prav posebno zadržujejo ob pojmu človeka, vpletenega v nove družbene odnose, ki iz dneva v dan ustvarja in si kot tak gradi lepše življenje. Delovni ljudje imamo skupne interese in cilje, ki temeljijo na splošnih socialističnih, demokratičnih in humanističnih težnjah. In ravno v tem času, ko smo že začeli v živ-

ljenju uvajati načela nove ustave, bo letošnji 3. julij — naš stanovski praznik — pomenil za nas novo epoho ustvarjalnosti.

Naša nova ustava je izraz našega časa, ogledalo naših uspehov v graditvi socializma, kakor tudi naših težav, ki nas še ovirajo v razvoju socialističnih in demokratičnih odnosov na tem ali onem področju družbenega življenja. Ker ustava socialistične Jugoslavije odpira široka pota našemu delovnemu človeku, bomo morali velenjski rudarji vsebinsko ustavnih načel uveljavljati v vsakdanji praksi. Besede same po sebi, čeprav so najboljše, še ničesar ne ustvarjajo. Ustvarjajo ljudje!

Sindikalna organizacija velenjskih rudarjev čestita vsem članom za rudarski praznik.

Mladi rudarji gledajo ponosno v bodočnost

Tretji julij je vsako leto dan slovenskih rudarjev. Roke velenjskega rudarja bodo na ta dan za hip prenehale z vsakodnevnim delom in nalaganjem črnega zlata. Njegova misel se bo za hip povrnila v preteklost in jo primerjala s sedanostjo.

Velenjski rudnik ni več tisti stari rudnik, v katerem so pustili žalostne sledove in spomine tuji kapitalisti. Prav tako ni več tisti rudnik, katerega prvi organi delavskega samoupravljanja so na prvem koraku naleteli na nešteto nepremagljivih težav in problemov. Ni pa več tisti rudnik tudi zato, ker so se njegovi proizvajalci, upravitelji, spoprijeli z vsemi težavami in problemi in jih tudi premagali. Prizadevali so si, da bi si delo v jami čim bolj olajšali in da bi delali varno. Borili so se ne samo za uvajanje novih strojev in proti pomanjkanju zaščitnih sredstev, temveč tudi proti zastalemu pojmovanju delavcev. Premagati je bilo treba oboje. Naš rudar je storil vse in uspehi to nazorno dokazujejo. Novi obrati, rekonstrukcija in modernizacija starih, čedalje številnejša in sodobnejša sredstva za mehanizacijo, bolj in bolj izpopolnje-

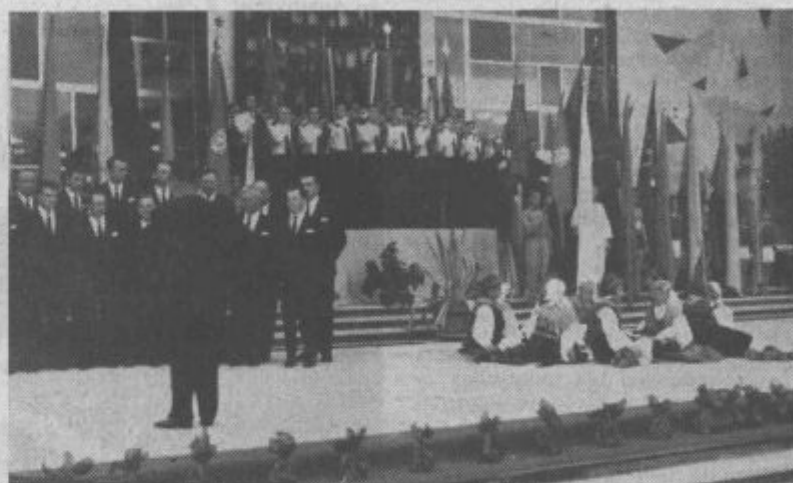

Rudarji polnijo čutarice

Tudi godba se pripravlja na bližajoče se praznike

V zadnjem času je postalo v naši godbeni sobi precej živahno, saj je končno le napočil čas, da bodo uredili sobo, ki bo akustična. Pri tem seveda ne pozabimo, da vsa stvar ni tako enostavna, kot prvi hip izgleda. Finančnih sredstev za adaptacijo ni bilo nikjer in tako je bilo vse odvisno od iznajdljivosti posameznih članov godbe. Prav

itak okrnjene vaje. Saj to je ena naših največjih težav, katere rešitev še ne vidimo. Bliža se čas dveh pomembnih praznikov — dan rudarjev in dan borca. Za praznične dni pa tudi pričakujemo morebitni obisk rudarske godbe iz Fohnsdorfa (Avstrija), katere gost smo bili lani mi. Upravičeno nas za to skrbi, kako se bomo odrezali. Saj je

Z lanskega praznovanja 3. julija

tako pa od dobre volje tistih delovodij, ki so nam nudili vso pomoč in s tem mnogo pripomogli k uresničevanju velikopotezne zamisli.

Zato je prav, da se s tega mesta zahvalimo vsem tistim, ki so kakorkoli prispevali materialna sredstva in izvršili dela, katerih nismo mogli sami. Prav tako gre priznati posameznim članom godbe, ki niso bili samo pobudniki teh del, ampak so tudi opravili največ udarniških ur.

Veseli smo, da nam je delo uspelo in pri tem niso preveč trpele že

znano, kako mogočen vtis je takrat naša godba ustvarila v Avstriji. Bila je številna vojska velenjskih godbenikov. Danes smo žal številčno močno okrnjeni in to prav z vodilnimi glasovi. Skrbi nas! Klonili pa ne bomo, saj smo rešili že večje težave in večje zahtevnejše naloge.

Za bližnja praznika pa godbeniki in odbor rudarske godbe čestitajo vsem sodelavcem — članom kolektiva RLV ter želijo še boljše medsebojne odnose in doseganje novih delovnih zmag. VI TO

OBVESTILO

Upravni odbor STVD Partizan-Rudar sporoča, da je prostodelovno mesto oskrbnika športnih objektov in rekvizitov.

Vse informacije o pogojih za sprejem ter o dohodkih oskrbnika, se dobi v sprejemnici direktorije RLV.

Prijave za sprejem na delovno mesto oskrbnika oddati do 10. julija 1963.

ne delovne metode — to so značilnosti sedanjega rudnika.

Rudnik zaposluje pretežno večino mladih ljudi, saj je iz evidence razvidno, da je zaposlenih preko 800 delavcev do 25 let starosti. Tem delavcem mladostni polet in zavest ne pustita mirovati. Morda je ravno zato velenjski rudnik že toliko dosegel na področju delavskega samoupravljanja in decentralizacije, ker se prav mladina zaveda, da vodijo vsi napor, požrtvovalnost in sleherni napredna miselnost in trud v boljše življenje in blaginjo.

Velenjski rudar se ni boril samo

za izboljšanje dela v jami. Hotel si je ustvariti boljše pogoje življenja tudi doma. S prostovoljnimi delom je pomagal graditi novo mesto, urejevati okolico. Gradil je kulturne objekte in otroška igrišča.

Velenje ni več trg s starimi hišami in preluknjano cesto. To je sodobno urejeno mesto s stanovanjskimi bloki, stolpnicami in nebotičnikom. Velenjski rudar ima svoj dom, kjer si lahko odpočije in vsaj za hip pozabi na oglušujoče podzemlje in večno pesem transporterjev in vrtilnih kladiv.

Tradicionalni ceremonial pri skoku čez kožo

Prvi samostojni korak

V preteklih dneh smo lahko videli zadnji letnik gojenčev rudarske industrijske šole, precej resnih obrazov in to verjetno zelo upravičeno. Saj so vedeli: »Uspemo — ali pa ne!«

Morda bi bilo zanimivo analizirati posameznike med temi gojenčci, ki so živeli pred tremi leti; kaj so delali ter kakšne so bile njihove misli pred prihodom v šolo.

In zopet so učitelji RSC opravičili pleniteno delo. Fantje iz različnih družin, verjetno zelo različnih nazorov, so napotili v pravo smer — v delo.

Ce pogledamo malo v našo zgodovino, lahko ugotovimo, koliko se je stanje spremenilo.

Prav takšni fantje, kot so bili ti pred tremi leti, prav te starosti smo nekoč prav tako zapuščali domove in svoje starše. Razlika je ta, da smo na odhajali v vrste borcev, da smo se tam morda v eni uri naučili, ravnati s puško. V mnogih primerih smo že prvi dan naleteli na borbo, na pohode, ki so trajali cele noči. Kakšna je bila naša hrana, obleka?

Veliko teh mladih tovarišev danes ni več med nami. Dali so mlada življenja za to, da bi ljudje imeli lepšo mladost. Samo iz vrst mojih šolskih tovarišev jih je sedem podleglo sovražnim krogom. Premislimo, koliko je šol po vsej naši domovini.

Vse to je danes daleč za nami. Ideje, za katere so dajali življenja naši tovariši, se uresničujejo. Če bi bilo mogoče te tovariše vsaj za moment obuditi, bi jim pokazali: »Glejte, tole smo napravili!« Tedaj bi sigurno izjavili prav to, kar je nekoč napisal preminuli borec Kajuh:

Lepo, res lepo je živeti;
a za kar sem umrl,
bi hotel še enkrat umreti.

S takšnimi mislimi so odhajali mladi ljudje in seveda tudi starejši v smrt. V smrt za lepšo prihodnost.

Vem, da tudi tu mladi tovariši, ki so ravno zapustili RSC, niso dosegli cilja brez naporov. Človek mora dati čim več od sebe in prav je tako, ker samo naperi utrdijo človeka, da potem ne klone pred vsako malenkostjo.

Mladi kopači imajo najlepšo perspektivo, predvsem zato, ker so njihovi vzgojitelji težili za tem, da

bodo praktično sposobni v svoji stroki. Prav tako pa so dobili dovolj podlage za samoupravljanje in končno je bila njihova vzgoja bogata na kulturnem področju.

Mnogo tovarišev še danes prihaja iz stranskih vasi nafovnost na delovno mesto. Kako težko je to za nje same! Kako težko je to za predpostavljene. Ti ljudje imajo nekaj izobrazbe. Ne znajo je uporabljati v življenju, oziroma v praksi. Za vsako malenkost grozijo s fizičnim obračunom itd.

Zelim, da bi vsi ti mlajši ljudje šli skozi RSC, pa če ne več, vsaj pol leta. Tako bi dobili vsaj najpotrebnejšo osnovo za delo in življenje.

V našem kolektivu je še nekaj ljudi, ki še danes ne vedo, kaj je delo in zakaj mora vsak človek delati. Verjetno znajo vsi ti računati. Ne znajo pa izračunati, kakšne dohodke bi dosegli, če bi prihajali na delovno mesto pripravljeni, spočiti.

Prepričan sem, da so ti mladi tovariši to davno dojeli in da bodo vse svoje sposobnosti uveljavili na svojem delovnem mestu. Aktivno se bodo vključili v delavsko samoupravljanje in tako služili za zgled tudi starejšim članom kolektiva.

Vsem, ki so zaključili IR šolo, čestitam k njihovem uspehu ter jim želim sedaj, ko usmerjajo prvi samostojni korak v življenje, veliko uspehov tako na delovnem mestu kakor v življenju. Prepričan sem, da izražam misli vseh naprednih članov našega kolektiva. Srečno tovariši in dobrodošli!

Alojz Sevšek

Delavsko prosvetno društvo
»Svoboda« Velenje čestita
vsem članom rudniškega kolektiva k rudarskemu prazniku 3. JULIJU

* * *

Študiram in delam

Rodil sem se 25. 11. 1944 v vasi Kale. Sem sin zidarja. Svoja otroška leta sem prebil pri očetu in materi. Hodil sem v šolo ter pomagal materi pri malenkostnih delih. Ko sem izdelal končni razred, sem se zaposlil pri »Gradnji« Zalec. Ta poklic mi ni bil najbolj po volji. Zato sem si poskušal bolje urediti delovno razmerje ter sem se prestavil v tovarno emajlirane posode v Celje.

Ze dolgo sem hrepenel po rudarskem poklicu. Zato sem se zaposlil v klasirnici. Večkrat sem premišljeval glede rudarske šole. Bil je lep jesenski dan 1962. Imel sem nočno izmeno. Grede mimo vratarnice sem še pogledal na razglasno desko. Na njej je bil nabit »plakat« za možnost vpisa v enoletno industrijsko rudarsko šolo. Nadvse sem se razveselil. Takoj sem napisal prošnjo ter življenjepis. Ni minilo mesec dni, ko sem dobil povabilo, da se javim na kadrovsko-socialnem oddelku. Govorili so nam predstavniki rudniškega komiteja. Tudi tovariš ravnatelj nam je napravil nešteto govorov. Pričeli smo s šolo. Imamo jo samo ob torkih. Praktični pouk v jami je 5 dni v tednu. Delam na odkopu. Z mojstri sem zelo zadovoljen. Večkrat nas opozorijo glede nevarnosti. Za rudarja sem se odločil zato, ker

lahko pridem prej do kvalifikacije. V štik pridem tudi s starejšimi rudarji. Vprašam jih, kakšno je bilo delo v prejšnjih letih ter s kakšnimi metodami so pridobivali rudno bogastvo. Rekli so mi: »Pred več leti smo premog transportirali z jamskimi vozički.« Odkopna metoda je bila ročno dobivalno delo. Ta rudnik je baje imel v rokah kapitalist. Zato ni moget imeti delavec boljših pogojev ter boljšega zasužka. Izkoriščanje delavcev je vsem znano. Delavec je bil kapitalistu pokoren kot hlapec graščaku. Sedaj pri nas vse drugače poteka: Imamo svoj delavski svet, ki razpolaga s financo ter z nakupom različnih sodobnih transportnih sredstev. Kajti vsak delavec ve: čim več bo preskrbel transportnih sredstev ter drugih odkopnih kompleksov, tem manj mu bo treba delati. V našem rudniku si to želijo.

Zelo jim tudi pomagajo ruski odkopni kompleksi. V bodoče bodo gradili kemokombinat. Tudi ta nam bo v veliko pomoč. Vsi kolektivni pa se trudijo, da bi bila čim večja proizvodnja ter čim večji perspektivni plan velenjskih rudarjev. Upam, da bom tudi jaz nekoč pomagal tem naprednim rudarjem.

Jelen Ivan,
Enoletna rudarska šola

Izvlački iz zasedanja upravnega odbora

Na svoji 4. redni seji je upravni odbor obravnaval poročilo o rezultatih gospodarjenja v razdobju januar — april 1963. Iz izčrpnega poročila je bilo razvidno, da smo v tem času dosegli v glavnem lepe in zadovoljive uspehe pri gospodarjenju. Planske naloge smo dosegli in celo presegli. Iz analize posameznih poslovnih dogajanj se vidi, da je pred nami tudi vrsta problemov in nalog, ki jih bomo morali še izvršiti, če hočemo zadržati ugoden potek poslovanja in rezultatov gospodarjenja.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta je bila dosežena skupna proizvodnja (brez RSC) 1.026.500 ton premoga, kar pomeni 37,2 % osnovnega plana ali 46,1 % več, kot je bilo nakopano v istem obdobju lanskega leta. Povprečno pa je bilo v tem razdobju zaposlenih 5,5 % delavcev več kot v lanskem letu. V skladu s temi rezultati je doseženi dohodek v prvih štirih mesecih (1.511.755.000 din) predstavljal 38,3 % predvidenega letnega plana, pri čemer so poleg večje proizvodnje pripomogli k temu rezultatu tudi nižji neposredni materialni stroški, ki so bili doseženi samo z 28,1 % predvidevanj letnega družbenega plana. Ti relativni uspehi pa nas ne smejo zavarati, zlasti ne ob dejstvu, da so v tem razdobju delno pokrivala potrebe potrošnikov tudi deponirane količine, katerih vpliv na količinske in vrednostne pokazatelje gospodarjenja je bil v prvih štirih mesecih znatnejši, v teku leta pa se bo vse bolj izgubljalo.

Skupno je bilo izvršenih 294.555 dni, od česar je odpadlo na nadurne dneve 23.570 dni ali 8 %. Ta

odstotek je previsok in ga moramo znižati, posebno če hočemo govoriti o skrajšanju delovnega časa. Nadurno delo je včasih res nujno in potrebno, vendar le prebogost kaže na slabost organizacije, nepotrebna ozka grla in nesmotno planiranje. Izostanki z dela so v tem razdobju znašali 39.104 dneve, od tega je 13.463 izkoriščenih dopustov in 13.223 bolezenskih izostankov. V razdobju januar — april je bil odstotek bolezenskih izostankov povprečno 5,6 % medtem ko je v lanskoletnem istem razdobju znašal 8,4 %. S tem smo pridobili okrog 9000 učinkovitih dni. Vendar nas to ne sme popolnoma zadovoljiti, zlasti ker v zadnjem času zopet opažamo porast kratkotrajnejših bolezenskih izostankov.

Izplačanih osebnih dohodkov je bilo v tem razdobju 1.018.137.719 din, kar da povprečni mesečni zaslužek 46.722 din.

Člani upravnega odbora so izčrpno obravnavali probleme in pomanjkljivosti v dosedanem delu in sprejeli naslednje sklepe:

1. Se vnaprej se moramo truditi, da bomo efektivni delovni čas še boljše izkoristili. Stalež izostankov z dela, predvsem bolezenskih izostankov, smo v zadnjem razdobju močno znižali. Nikakor pa ne moremo in ne smemo biti zadovoljni z dejstvom, da je precej dela izvršenege z nadurnim in nedeljskim delom, ki dosega na nekaterih obratih celo do 37 % od vseh ustvarjenih delovnih dni. Tolikšna udeležba nadurnega in nedeljskega dela močno obremenjuje doseženi dohodek, ne na zadnje pa tudi delavce same, ker nimajo dovolj prostega časa.

Vse ekonomske enote naj preanalizirajo vse možnosti za odpravo nadurnega dela, kajti to je predpogoj, da se lahko pristopi k skrajševanju delovnega časa.

2. Doseženi finančni uspeh močno znižuje visoko stanje neplačanih terjatev do kupcev, ki so znatno presegle dopustno mejo, določeno z družbenim planom. Storitve je potrebno vse ustrezne mere za dosledno izterjavo kupcev tako, da vezava mesečne realizacije po terjatvah do kupcev ne bo višja kot 21 dni — torej toliko, kot to dopušta družbeni plan.

3. Zaradi akutnega pomanjkanja železniških vagonov je onemogočen reden transport premoga in ima zaradi tega RLV veliko gospodarsko škodo. Čeprav bi lahko nakopani premog sproti prodajali našim kupcem, nam je to zaradi nerednega transporta mnogokrat onemogočeno in smo prisiljeni začasno deponirati precejšnje zaloge premoga. S takim deponiranjem premoga smo imeli v prvih štirih mesecih 21.136.431 din stroškov, s čimer smo izkoristili že ves planirani znesek stroškov deponije, ki je predviden z družbenim planom na 20.000.000 din. Vendar težka transportna situacija zaradi pomanjkanja vagonov še kar traja in ni izgledov, da bo v doglednem času rešena. Zato bodo stroški deponiranja še vnaprej naraščali in bodo potrebna še nadaljnja sredstva za te namene. Potrebnih bo še najmanj 25.000.000 din za kritje teh stroškov. Ti stroški pa bodo nastopili izven predvidevanj družbenega plana in jih bodo morale prevzeti vse ekonomske enote sorazmerno s svojimi ekonomskimi možnostmi.

4. Koriščenje sredstev investicijskega vzdrževanja kot tudi koriščenje razpoložljivih sredstev amortizacije je pri nekaterih obratih še v visokem odstotku na predvidevanja letnega plana. Zato je potrebno poostriži kontrolo koriščenja teh sredstev, obrati pa naj vskladajo svoje potrebe z možnostmi, ki jim jih daje družbeni plan.

5. V mesecu maju in tudi juniju je zabeležen padec proizvodnje. Ker bi z obširnejšim padcem proizvodnje bila ogrožena izvršitev postavljenega plana, je potrebno takoj ukrepati, da se to prepreči.

6. Posvetiti moramo vso pazljivost delitvi ustvarjenih sredstev čistega dohodka med osebne do-

hodke in nerazporejena sredstva. Iz poročila sledi, da trošiji ekonomske enote 76 % ustvarjenega finančnega rezultata za povečevanje osebnih dohodkov oziroma vrednosti točke in da le 24 % odvajajo v svoja nerazporejena sredstva. To razmerje je mogoče izboljšati v korist nerazporejenih sredstev brez nevarnosti za padec osebnih dohodkov, ki jih je mogoče celo povečati, seveda pod pogojem, da ekonomske enote povečajo tudi

svojo realizacijo. Le v povečanem dvigu realizacije lahko opravičimo povečane osebne dohodke in ne v prelivanju sredstev čistega dohodka.

7. Se vedno se pojavljajo nesorazmerja pri obračunih uslug med obrati. Zato je potrebno, da vršijo obrati strožjo kontrolo teh obremenitev in zahtevajo podrobnejše in točnejše obračune uslug.

8. Po štirih mesecih samoupravljanja in zasledovanja stroškov v

obračunskih enotah ne moremo biti zadovoljni z doseženimi rezultati. V obračunskih enotah je potrebno posvetiti večjo skrb delavcu, pogojem njegovega dela in njegovemu zadovoljstvu na delu, tako da bodo rezultati obračunskih enot izhajali iz zavestnega gospodarjenja zaposlenih v teh enotah. V obračunskih enotah je zato potrebno utrditi kadrovske in organizacijske politike.

V enajstih dneh 30 milijonov

Naši najmlajši bodo skoraj dobili pravilčno naselje, ki bo dokončano do 3. julija — praznika rudarjev. Na ta dan bodo otroci slovesno sprejeli svoj drugi dom — otroško igrišče, na katerega ne bodo ponosni samo oni, temveč vsi prebivalci Velenja. Podobnih objektov je v državi malo. Otroci jih lahko vidijo le v filmih in knjigah. Tu pri nas v Velenju pa bo takšno igrišče stvarnost. Mnogi turisti se bodo ob njem ustavljali in ugotavljali da pri nas ni samo skrbi za delovnega človeka, temveč tudi za najmlajše. Na otroškem igrišču bodo otroci imeli svoj veliki delovni prostor, kjer se bodo igrali, delali, kopali in tako pestrili svoj delovni dan. Ko se bodo vračali domov, bodo sami razumeli, da zelenice, ki so med stanovanjskimi objekti in katere so uporabljali do sedaj za igranje, niso za igro in uničevanje, temveč za okras našega lepega mesta.

V enajstih dneh se je udeležilo prostovoljnega dela 4015 prostovoljcev in opravilo skupno 12.545 udarniških ur. Povprečno na dan je sodelovalo 365 prebivalcev. Med njimi: delavci, rudarji, gospodinjice, otroci, skratka vsi od pionirjev pa do najvišjih vodilnih uslužbenecv gospodarskih organizacij in predstavnikov oblasti.

Po dnevih je bila udeležba naslednja:

1. dan	616	prostovoljcev
2. "	357	"
3. "	192	"
4. "	352	"
5. "	273	"

6. "	282	"
7. "	284	"
8. "	377	"
9. "	220	"
10. "	540	"
11. "	522	"

Od tega je bilo udeležencev iz raznih gospodarskih organizacij:

1. Rudnik lignita Velenje: 2027 udeležencev	
Od tega po obratih:	
direkcija	341
jama vzhod	653
jama zapad	224
šolski rud. center	426
zunanji obrat	110
obrat klasirnice	96
elektro strojni obrat	93
avtopark	42
gradbeni obrat	36
obrat »EFE«	6
2. Otroci I. osn. šole	587
3. Tov. gosp. opreme	421
4. Gospodinjice	363
5. Otroci II. osn. šole	247
6. Crommetal	53
7. Uprava EKK	40
8. Uslužb. ObLO Šoštanj	39
9. Uslužb. projek. biroja	38
10. Gradb. podj. Vegrad	34
11. Komunalno-obrtni center	22
12. Ostali poklici, ipd.	144

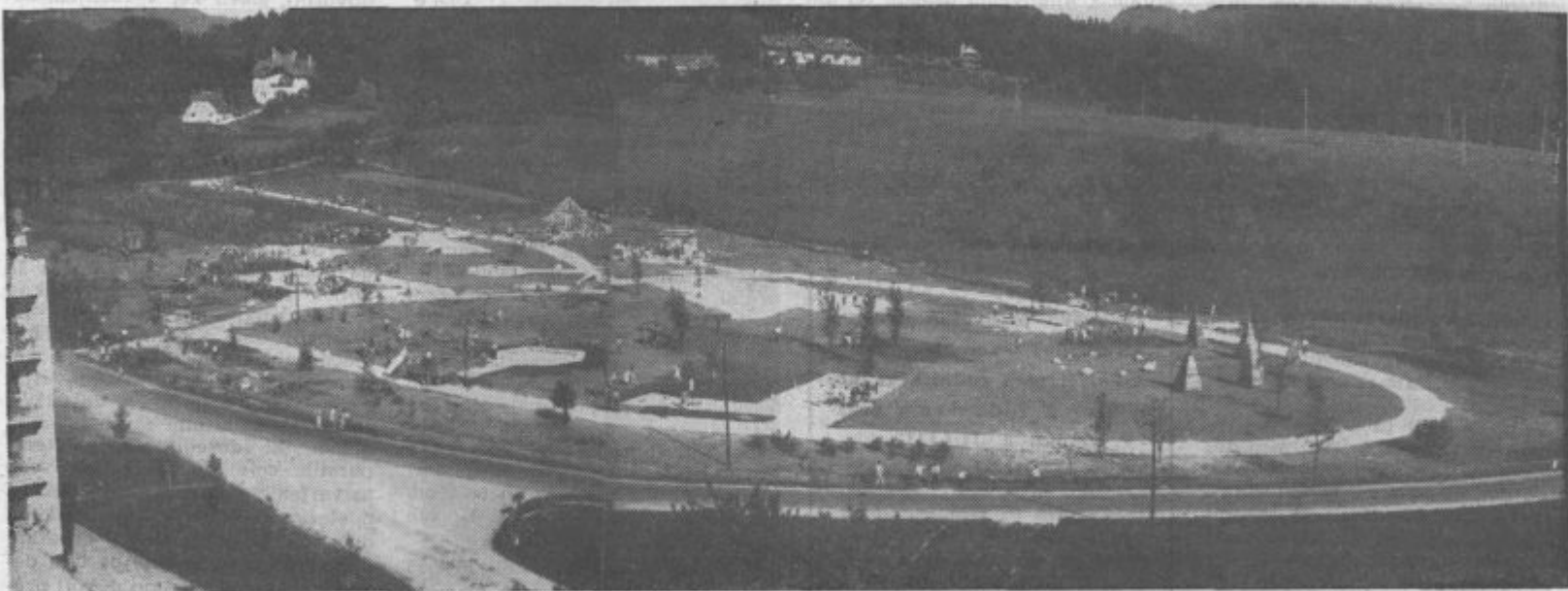
Za delo, ki so ga opravili udeleženci prostovoljnega dela v 11 dneh, bi gradbeni obrat potreboval 50 rednih delavcev, ki bi delali normalno dnino. Tako delo bi trajalo 31 delovnih dni. Če pa upoštevamo

letošnje deževno vreme, lahko trdimo, da bi za to delo bila potrebna najmanj 2 meseca. Analiza ekonomskega efekta prostovoljnega dela kaže, da bi za delo 12.545 udarniških ur morali plačati izvajalcu del 8.429.129 din, če pri tem računamo bruto dnino gradbenega obrata 1841 din in faktor 2,92. V tej dnini so vštete vse obveznosti do skupnosti. Te so: socialno zavarovanje, proračunski prispevek in terenski dodatek.

Pri nadaljnji analizi doseženih uspehov prostovoljnega dela moramo upoštevati še to, da bi teh 8 milijonov morali financirati iz sklada skupne porabe podjetja. Preden formiramo ta sklad mora podjetje še plačati prispevek na izredni dohodek v višini 25 %, prispevek za družbeni investicijski sklad in prispevek za rezervni sklad. To bi v povprečju znašalo ca. 60 % dajatev, tako da znaša dejanska vrednost opravljenega dela v 11 prostovoljnih dneh skupno 13.486.606 dinarjev.

I. F.

Dapisujte v
naše
glasilo

Otroško igrišče, ki je že povsem spremenilo svojo obliko, bomo izročili svojemu namenu za rudarski praznik 3. julija

Vzgojitelj, ki se ga bom rada spominjala

Mati! — vidim te sredi trpljenja, kako spoznavas življenje, v skrbeh za družino. Nikoli nisi videla sončnega obzorja. Nikoli občutila lepote sinjih daljav, zasrtih s kopreno tajinstvenih mrež.

Daleč gre spomin, ki razgrne vse zastore. V dolgem, neokretnem krilu, ki sem ga podedovala, sem odrasčala. Otroška leta mi niso potekala v razkošju. Materina ljubezen je bila skrita nekje v ozadju. Z okorno roko mi je pomagala rešiti domačo nalogo. Razlagala mi je, čeprav po svoje. Nikoli me ni silila k učenju, ne grozila s šibo. Njena hrapava roka me ni nikoli božala. Vedela sem, da tega ne bo nikoli storila. Ljubezni ni mogla izkazati, čeprav jo je v notranjosti težko kropila. Minila so leta otroške radovednosti. Vedno bolj sem čutila potrebo po njenih nasvetih. Vedno več mi je zaupala. Ni preti-

ravala. Njene besede niso bile izmišljene fraze. Hotela je, da mi prikaže življenje, kot vodo brez vej. Ceniti znam vse njeno prizadevanje. Zdaj spoznavam, da je le mati bila tista, ki me je razumela in vedela, kaj mi je potrebno.

V njenem srcu je ždela grenkost slovesa, ko smo se porazgubili od doma. Vendar večkrat se vrnemo. Mrak večera začne zalivati dolino in se razbohota po vseh lesnatih bregovih. Le vrhovi Pohorja še dalje žarijo. Nas vseh osem otrok stoji okoli matere. Od njene lepote so ostale samo globoke, svetle oči. Sključena, ob sencih že z osivelimi lasmi, poslušna in nas opazuje. V njenih očeh se zasvetlikajo solze. Ne joči, mati! Trpljenje pokoplji s prijetno pozabo.

Blatnik Pavlina
RŠC - II. K

Primer N. N.

Pred nekaj dnevi se je zglasila na direkciji Rudniška lignita Velenje žena rudarja N. N. z namenom, da pri najvišjih forumih potoži o svojih težavah in si poišče razumevanje in pomoč.

N. N. se je pred nekaj meseci poročila z rudarjem, ki je bil nekaj časa podnajemnik pri kmetu v okolici Velenja. Pri njem je tudi N. N. bila nad 10 let gospodinjstva pomočnica. Že tretji dan po poroki je tov. N. N. prišla na kadrovski oddelek rudnika Velenje s prošnjo za dodelitev družinskega stanovanj. Da bi bila prošnja prej uslišana, je najbolj obtoževala svojega delodajalca, kako hudo izkoriščajo jo že vsa leta, kar je pri njem, zadnji čas pa kar oba (tudi moža).

Njenih obtožb sicer nismo preverjali, ker bi ji rudnik samo zaradi sporov z delodajalcem, ki je postal še stanodajalec, stanovanja ne dodelil. Stranki N. N. smo tudi obrazložili, da imamo za dodelitev stanovanja s pravilnikom predpisanih več kriterijev, ki jih stranka mora izpolnjevati. Slabe stanovanjske razmere so res tudi eden izmed kriterijev za dodelitev, toda ta kriterij je med manj upoštevanimi. Podjetje, odnosno delovni kolektiv je zainteresiran, da nudi družinska stanovanja najprej tistim, ki po svojih sposobnostih in po svojem prizadevanju največ dajejo in od katerih pričakuje, da bodo v bodoče še več prispievali za razvoj in napredek podjetja. Pri dodeljevanju stanovanja je za nas najpomembnejši odnos, ki ga ima delavec do dela, do sodelavcev in do naše družbene ureditve sploh. Prednost pri dodelitvi stanovanja so imeli in imajo tisti, ki si prizadevajo za izpolnitev svoje strokovnosti; tisti, ki se vključujejo in aktivno delujejo v organih družbene upravljanja podjetja in v družbenih organizacijah; tisti, ki se vključujejo v organizacije in društva izven podjetja in še nazadnje tisti, ki si znajo svoje zasebno življenje urediti tako, da lahko od njih pričakujemo, da bodo v Novem Velenju kot stanovalci vredni truda in naporov tistih, ki so največ prispevali, da se je Velenje razvilo do sedanje oblike. Stanovanja bo-

mo predvsem dodeljevali tistim, od katerih lahko pričakujemo, da ne bodo kvarili ugleda mesta delavcev — svobodnih upravljalcev, ki si ugled in priznanje upravičeno zaslužijo.

Stranki N. N. smo vse te stvari, obrazložili kot jih obrazložimo vsem drugim, ki prosijo za dodelitev stanovanja. Ne vemo, če so bile težave, ki jih je imela stranka N. N. pri svojem delodajalcu, odnosno stanovalcu, objektivnega značaja. Dejstvo je, da si je prej ko v mesec dni po poroki poiskala sobico kot podnajemnik pri nekem rudarju v Velenju, ki ima večje družinsko stanovanje in je last rudnika Velenje. Stranka N. N. je izkoristila trenutne družinske težave novega stanodajalca in si v tem stanovanju prilastila nekoliko več pravic in ugodnosti izkoriščanja stanovanja, kot to običajno pripada podnajemnikom. Dokler je bil stanodajalec manj zainteresiran za režim v svojem stanovanju, je bilo vse v redu. Ko pa si je uredil družinsko življenje, in je začel zopet redno uporabljati svoje stanovanje, je takoj nastal s podnajemnikom N. N. spor.

Stranka N. N. ni bila pripravljena kakorkoli spremeniti načina uporabljanja stanovanja, kar bi nujno morala storiti. Ubrala je drugo pot. Odšla je na direkcijo, si izmislila zgodbo o strašnem odnosu, ki ga ima njen stanodajalec do nje, predvsem pa do stanovanja. Trdila je, da stanodajalec, ki je rudar v jami, prav tako kot njen mož uničuje stanovanje, da ima pokvarjene instalacije, vse umazano, zapuščeno itd. Vprašala je, kako more rudnik Velenje dopuščati, da skoraj novo stanovanje uničujeta, da takim ljudem pusti stanovanje. Ona, ki bi ga drugače vzdrževala, ga pa ne dobi. Pa ne samo to. Stanodajalec je hudo obtoževala, kako on z njo ravna, da ji zaklepa skupne prostore, prepoveduje uporabljati vodo itd. Skratka, govorila je o nemogočih razmerah in odnosih, ki so nastali v tem stanovanju. Toda svoje obtožbe ni obrazložila pristojnemu organu — kadrovsko socialni službi, temveč direktno najvišjim organom v podjetju.

Ko smo si ta primer ogledali in proučili, smo ugotovili, da je stranka N. N. uporabila neresnično obrekovanje svojega stanodajalca samo zato, da bi mu malo »zagodla«, ker ji pač ni mogel dopuščati vsega, kar bi si ona želela. Pri pregledu stanovanja nismo našli prav nobenih okvar, še manj pa kaj uničenega. Stanovanje je bilo celo nadpovprečno ohranjeno in čisto razen malenkosti, ki niso omembe vredne in ki so v vsakem stanovanju, ki ga že nekaj let uporabljajo.

Presenetilo nas je pa predvsem to, da je stranka N. N. še v stanovanju samem trdila, da ima »vse zaklenjeno«. Trenutek za tem pa nam je pokazala vse prostore. Do-

volila si je celo to, da je pokazala tudi vse stanovanjske prostore svojega stanodajalca, ki je bil sicer odsoten, vendar je pustil vse prostore odprte.

Ob tem primeru razmišljamo, ali bi bilo prav, da bi takim strankam, kot je N. N., sploh dodelili stanovanje v Velenju. Ali ne obstaja resno predvidevanje, da bo ta stranka delala zdravo in konflikte kjerkoli bi se naselila. Obstajajo pač ljudje, ki poznajo le sebe, samo svoje lastne potrebe in težave za druge pa jim ni prav nič mar. Še več, taki ljudje so tudi pripravljani, svojemu bližnjemu vedno škodovati, če le vidijo pri tem kakršnokoli lastno korist.

Gradnja doma Počitniške zveze v Velenju

Po izselitvi I. osnovne šole v Velenju v nove prostore je občinski ljudski odbor dodelil poslopje bivše upravne zgradbe I. osnovne šole v Velenju Izvršnemu odboru Počitniške zveze v Velenju za ureditev doma Počitniške zveze.

Že v aprilu je Izvršni odbor pričel akcijo: MLADINA VELENJA MLADINI JUGOSLAVIJE z namenom, da bi čimprej usposobili objekt, ki bo nudil mladim šolarjem, študentom, vajencem, pripadnikom športnih in drugih organizacij ceno prenočišče.

I. izredna skupščina Počitniške zveze v Velenju je izvolila upravni odbor doma, ki je že v aprilu dal pobudo za pričetek adaptacijskih del. Po prvomajskih praznikih so mladi počitnikarji zagrabili za krampe in lopate in se z vso resnostjo lotili akcije.

Porušili so stare sanitarne prostore, odstranili plotove in drvarnice, kopali pesek v peskolomu, mešali malto, kopali jarek za glavni odvodni kanal ter tako s trudom in požrtvovalnostjo opravili 2500 prostovoljnih delovnih ur.

Med najbolj požrtvovalnimi prostovoljci so vsekakor mladinci družine RŠC. Mnogi so opravili že preko 150 prostovoljnih delovnih ur.

Za pridno delo, požrtvovalnost in trud zaslužijo pohvalo in priznanje vseh številnih članov Počitniške zveze Jugoslavije in ostalih turističnih mladinskih organizacij. Upamo, da bo prihodnja skupščina Počitniške zveze Slovenije upoštevala napore teh mladincev in jim podelila priznanje za dosežene uspehe.

Menim, da bi bilo prav in pošteno, če bi se vsem tem požrtvovalnim mladincem pridružili tudi oni, ki še stojijo ob strani in čakajo na ugodno priložnost, da tudi sami koristijo ugodnosti, ki jih nudi organizacija Počitniške zveze. Ceno prenočišče ne bodo potrebovali samo člani PZ temveč tudi člani drugih organizacij. S svojim delom

bodo pripomogli, da bo akcija MLADINA VELENJA MLADINI JUGOSLAVIJE v celoti uspeša. 41 letoviščem 25 domovom in 11 sprejemnim centrom pa se bo pridružil še dom PZ v Velenju, ki bo v prihodnosti omogočil, da si bo lahko ogledal Velenje sleherni mladinec ali pa mladinka iz katerega koli kraja Jugoslavije. Postal bo v pragem pomenu besede mladinski rekreacijski center, kjer se bo srečevala mladina iz vseh bratskih republik. Titove besede o poglobljaju bratstva in enotnosti bodo uresničene. Mladi ljudje si bodo poleg vseh teh pozitivnih navad privzgjajali še turistične navade. Zaželeno bi bilo, da bi našel v teh prostorih svoje mesto dobro organiziran servis za izposojanje potovalne opreme, smučk in drugih potrebščin.

S tem objektom bo med mladimi v Jugoslaviji postalo Velenje še privlačnejše. Sleherni mladinec in mladinka bosta imela priložnost ogledati si turistične atrakcije Velenja in okolice. V zimskem obdobju bo ta objekt lahko postal zimski rekreacijski center za številne mladince iz Dalmacije, Vojvodine, Hrvatske, skratka za one, ki jim je bela snežna odeja pri srcu. V tem primeru bo postal privlačen tudi Paški kozjak, Sleme in bližnji vrhovi v naši okolici. In kdo bo imel od tega objekta koristi? Prav gotovo vsi, ki se aktivno ukvarjajo s turizmom, oni, ki jim mladinski turizem ne bi smel biti neznanka.

Zato je prav, da vsi podpremo napore organizacije Počitniške zveze v Velenju, da bi bil ta pomemben objekt čimprej dograjen. Vsem sodelavcem, mladim rudarjem, ki so s svojim delom doprinesli mnogo pri adaptacijskih delih bivše prve osnovne šole in onim, ki gmočno podpirajo organizacijo PZ izraža Izvršni odbor Počitniške zveze v Velenju priznanje in hvaležnost za opravljeno delo.

Rudniški komite ZKS čestita vsem članom kolektiva RLV in vsem prebivalcem rudarskega Velenja k rudarskemu prazniku in dnevu borca.

Bili smo na sindikalnem izletu

Priprave za izlet jamske mehanizacije so bile v glavnem gotove. Treba ga je bilo le še izvesti. Stevilo prijavitelcev se je iz dneva v dan večalo in kmalu doseglo zgornjo mejo 40. Čakali smo samo še sobote in z njo lepega vremena.

Ko smo odhajali iz Velenja, so bile v avtobusu najprej razprave o lepem vremenu, ki res ni moglo biti lepše. Živahne razprave o tem in onem so bile vse do Kranja, kjer smo se ustavili pred tovarno Iskra, katere ogled smo vključili v naš izlet. Neprijetno pa smo bili presenečeni, ker o našem obisku ni nihče nič vedel. Vodja izleta tov. Vinko Gostenčnik je končno le uredil vse potrebno. Ker smo si to vamo ogledali v popoldanskem času, smo bili za marsikaj prikrajsani, ker mnogi oddelki popoldne ne delajo. Kljub temu smo tovarno zapustili zadovoljni, ker smo videli marsikaj zanimivega.

Po ogledu tovarne (in prej tudi) seveda ni manjkalo obveznih steklenic piva v bližnjem lokal. Domeniči smo se, da bomo malicali v Naklem pri Kranju, kjer smo ostali dobro uro in se krepko podložili. Med vožnjo proti Jesenicam so se razvezali jeziki in govorjenju ni bilo ne konca ne kraja. Najbolj zgovoren in duhovit je bil naš Stane Lah, ki je s svojim humorjem skrbel za dobro voljo do konca izleta. Po krajšem postanku na Jesenicah smo nadaljevali pot proti

Kranjski gori, kjer smo imeli rezervirana prenočišča. Sobice so bile prijetne in čiste, cene pa kar zmerne. Ker smo bili razdeljeni v petih prenočiščih, so se tako formirale skupinice, ki so si hitro našle razvedrilo in zabavo v številnih lokalih.

Ko smo se zjutraj sešli pri zajtrku, smo bili še vsi včerajšnji, ker smo spali le po nekaj ur. Po zajtrku, ki je bil kar obilen, se je začel najlepši del naše poti. Vožnja preko Vršiča je za vsakega užitek, seveda ob lepem vremenu. Občudovali smo gore, ki so se kopale v jutranjem soncu, tu in tam še pokrite s snegom. Mercedes je z lahkoto premagoval številne serpentine in občudovali smo šoferja, ki jim je bil z lahkoto kos. Vedeli smo, da se začenja zanj najtežji del poti.

Po prihodu na Vršič smo se najprej dogovorili za triurni postanek in se razšli. Ker je tudi še na Vršiču bil sneg, ni manjkalo kopanja; ko pa smo opazili nekaj smučarjev, smo se tudi mi začeli »smučati«, toda kar brez smučk. Dve skupini najbolj drznih pa sta se odločili celo za »vzpon« na bližnji vrh, ki pa zopet ni bil tako blizu. Tisti, ki smo ostali pri koči, smo jih čez nekaj časa videli le še kot pike. Tu so prišli na svoj račun tudi fotografi, ki smo jih imeli kar pet ali šest. Motivov je bilo na pretek. Ko smo že obredli obe koči in se založili,

smo se do prihoda »alpinistov« sončili. Vrnili so se vsi brez izjeme z mokrimi nogami in z napol uničenimi čevlji. Ostro kamenje in sneg sta opravila svoje. Hvalisanja ni bilo ne konca ne kraja. Naše lovce pa so dražili z gamsi, ki da jih čakajo gori. Nakupili smo si še nekaj spominkov in se začeli spuščati v dolino Trente. Spet smo lahko občudovali šoferja pri spretnejši vožnji, ker je vožnja navzdol precej zahtevnejša.

Mimogrede, kar v avtobusu, smo se odločili, da si spotoma ogledamo še izviri Soče. Žal je bil še ves zasnežen, kar pa zopet ni preveč motilo. Mnogi še nismo videli toliko snega, kot ga je bilo v tej soteski. Po nekaj obveznih steklenicah piva in fotografiranju se je začela najdaljša etapa — pot do Nove Gorice. Po zelo lepi cesti je vožnja še kar hitro minevala. Vso pot pa smo opazovali Sočo, ki je kmalu dobila svojo značilno barvo.

Lačni in žejni, pa tudi utrujeni od dolge vožnje, smo se šli okrepčat. Ker pa se nismo dokončno dogovorili, kdaj in kje se dobimo, smo se nevoljni lovili drug drugega po Gorici. Precejšnjo zmedo so napravile tudi češnje, zaradi katerih smo zamudili še nadaljnjih petnajst minut. Nekateri so namreč hoteli razveseliti svoje domače in šli iskat češnje. Ker smo si hoteli še ogledati Postonjsko jamo smo morali pohiteti, ker vanjo ne mo-

reš ob vsakem času. Imeli pa smo smolo in prišli v Postojno deset minut prepozno. Nekateri so trdili, da na račun češenj. To je bila tudi prva in edina organizacijska napaka, ki je pri nekaterih povzročila nevoljo.

Brez nadaljnega konkretnega načrta smo se vozili proti Ljubljani in poslušali glasbo zvočnikov. Napovedovalec je izjavil, da so se v Ljubljani na novem stadionu začele speedway dirke. Takoj je nekdo predlagal, da si jih ogledamo in čeprav jih je bilo precej proti, smo kmalu bili pred stadionom. Ko smo se po dirkah zopet sešli v avtobusu, ni bilo nikomur žal, da smo si jih ogledali. Večina je speedway dirke videla prvič in se kar ni mogla načuditi, da je z motorjem sploh mogoče tako voziti.

Ker smo bili že precej utrujeni in smo se zavedali, da bo treba zjutraj na delo, ni nihče preveč silil, da bi se še kje ustavili. Nekoliko pred Velenjem pa nam je vodja izleta dal še blagajniško poročilo in ugotovil, da je ostalo 78 dinarjev nerazporejenih sredstev, kar je bilo 1,95 din na osebo. Ker pa je približno toliko založil za razglednico, ki smo jo poslali svojem kolektivu, je torej bilo vse v redu. Razšli pa smo se z željo, da bi čimprej spet odšli na izlet.

Janez Pelko

Junaku življenje ne mine...

Krvav od krvi nedolžnih, blaten od naše ljube domače zemlje in črna od dima požganih domov je teptal našo zemljo škorenj tujcev, lačnih zemlje. In ta škorenj so okrvavili tujci z mlado, gorško krvjo. Škorenj je gazil po preliti krvi s strastnim pohlepom in gledal razparana trupla mladih ljudi — otrok...

Megla je bila na ulicah Kragujevca. Tu in tam je prišel kak pešec. V šoli je pozvonilo in zakasneli dijaki so hiteli vanjo. Poslednjič... V naš razred je stopil profesor, nas pogledal strogo in začel predavati. Govoril je mirno in zbrano in mi smo ga zavzeti poslušali. Kar pozabili smo na moro, ki je ležala nad nami. Nenadoma so zunaj začvilele zavore, rezko, presunljivo. Zdramili smo se in napeto čakali, kaj bo. Po hodniku se je začelo prerivanje in slišali smo nemške besede. Nemci! Le kaj iščejo? Večkrat so že prišli, vendar jih ni bilo toliko. Vrata so se sunkoma

odprla in noter so vdrli Nemci z naperjenimi puškami. Začeli so nas izganjati. Profesor je protestiral, a naduti oficir ga je sunil v kot.

Na dvorišču je bila dolga kolona naših sošolcev, ki so prestrašeno, a vendar s prezirom zrlji na tujce. Počasi smo se pričeli premikati in korakali smo skozi mesto, ki je bilo polno vojakov. Le kam gremo? Ta negotovost nas je mučila huje kot to, da smo v sprevodu, obkoljeni z mrkami čeladami...

Prišli smo na travnik, ki smo ga vsi dobro poznali. Tu smo včasih igrali nogomet. A sedaj tu ni bilo golov, ampak koli. Tu ni sedaj vladalo veselje, ampak žalost. Tudi ni bilo smeha in življenja, bila je smrt. Nobeno pero ne more opisati naših čustev, ko so nas postavili h kolom. Gledali smo utelešene zverine, ki so nas gledale sovražno in msko. »Tovariši, pokažimo jim, da nismo strahopetci!« Iz ust se je utrgala pesem, ki je planila morilcem v obraz in jih zmedla.

Gestapovec je poveljeval in vojniki so namerili puške na nas. »Ogenj!«

Prekleti, prekleti...

Na travniku je ležalo pokošeno cvetje, najlepše, najbolj dišeče cvetje, ki so ga kruto teptali...

... Tako bi lahko zapisal vsakdo izmed tisoč cvetov, ki so jih pokosili za zmeraj, a njihov spomin, besede in misli bodo ostale in nas nemo, a povsod in zmerom opominjale: »Ne pozabite nas, ne pozabite...!«

Grabner Vlado

Ob dnevu rudarjev čestita kolektivu RLV in mu želiše veliko delovnih uspehov

Organizacija Zveze mladine RLV

Okrajno prvenstvo brogarskih modelov v Velenju

V nedeljo, 16. 6. je bilo na velenjskem jezeru okrajno prvenstvo brogarskih modelov. Tekmovanja sta se udeležila dva kluba — Smartno ob Paki in Velenje. Tekmovalcev je bilo 23. Tekmovali so v dveh razredih, in sicer z motornimi čolni in hidrogliserji. V vsakem razredu so tekmovali pionirji, mladinci in starejši člani.

Na tekmovanju so se posebno izkazali modelarji Modelarskega kluba Velenje, ki so zasedli vsa prva mesta. Tako so si osigurali v teh razredih na republiškem prvenstvu, ki bo v Lescah 29. in 30. junija letos. Najboljša mesta so dosegli naslednji tekmovalci:

Razred »E-1« — motorni čolni: pionirji: 1. Mihelič Zvonko, Velenje; 2. Ribič Ivo, Velenje; 3. Drev Anton, Smartno ob Paki.

Mladinci: 1. Polh Jože, Velenje; 2. Rebernik Roman, Velenje; 3. Pečecnik Franc, Velenje.

Starejši člani: 1. Salamon Arpad, Velenje; 2. Polh Jože, Velenje; 3. Rebernik Roman, Velenje.

Razred »B-1« — hidrogliserji: 1. Salamon Arpad, Velenje; 2. Melanšek Jože, Velenje; 3. Mirnik Tone, Velenje.

Kljub nezainteresiranosti okrajnega in občinskega odbora Ljudske tehnike, ki bi naj organiziral sodniški zbor, in izvršil materialno pripravo prvenstva, so velenjski modelarji vendar izvršili tekmovanje. V zadnjem hipu so imenovali sodniški zbor, ki je vsestransko dobro izvedel tekmovanje. Zaradi nepripravljenosti nismo organizirali tekmovanja z radiovodnimi čolni. Prepričani smo, da bi v tem razredu prav velenjski modelarji dosegli na republiškem prvenstvu vidnejša mesta.

Oprostite, sprejemamo samo do dvajsete ure

V frizerskem salonu (poslovalnica I. Center Velenje) je bil s 1. aprilom letos uveden nov delovni čas. Ta poslovalnica je odprta 15 ur dnevno (prej 14 ur) in to od 6. ure jutraj do 21. ure zvečer.

Delavci te poslovalnice so se odločili za podaljšanje delovnega časa za eno uro zato, da bi ustregli svojim strankam in jim omogočili obisk pri frizerju tudi v večernih urah. Iz lastnih izkušenj namreč vemo, da imajo gospodinjje, posebno tiste, ki so zaposlene ter imajo otroke, zelo malo časa za sebe. Ravno tem gospodinjam smo namenili tisto uro, za katero je podaljšani delovni čas in pa tistim, ki delajo v deljenem delovnem času. Marsikateri gospodinja smo s tem ukrepom naredili uslugo. Škoda je le, da naš namen ni dosegel vsega, česar smo želeli.

Kaj se dogaja? Nekaj strank je tako navajenih, da namemo čakajo z obiskom pri frizerju do zadnjega trenutka. Takole si mislijo: do osmih delajo, sedaj manjka še

nekaj minut, prišla bom ravno prav, poleg tega bom takoj na vrsti. Tako je bilo do 1. aprila. Sedaj je ta čas pomaknjen za eno uro naprej, saj je poslovalnica odprta do 21. ure.

Prizadetim želim dokazati, da je takšno mišljenje zmotno. Res je, da ste prišli nekaj minut pred časom, ko lokal zapiramo. Res je pa tudi to, da vam v nekaj minutah ne moremo nuditi prav nobene izmed frizerskih uslug, kar pomeni, da ste po vaše pravočasno prišli, za nas pa vendarle prepozno. Tudi za nas frizerske delavce velja osemurni delavnik. Zato ni umešno misliti, da moramo biti ravno mi vsak čas in vsakomur na voljo. Smo ljudje, ki imamo poleg službenih dolžnosti tudi pravico do svojega prostega časa, saj so med nami tudi žene matere, na katere čakajo doma njihovi svojci in še kopica gospodinj-skih opravil. Končno je treba misliti tudi na počitek po opravljeni službi. Ta zahteva dokajšen napor. Ni tako lahko ustreči vsem željam

in zahtevam, posebno tistim strankam, ki same ne vedo, kaj bi rade.

Pogosto se dogaja, da morajo zaradi poznih strank frizerke delati tudi do enajste ure zvečer in še dalje. V rednem delovnem času sedijo zaradi pomanjkanja dela.

Iz opisanih razlogov se je kolektiv sporazumel za naslednje: Odslej bodo stranke za ženski salon sprejemali do 20. ure, za moški salon pa do 20.45 ure.

Menimo, da lahko vsak najde toliko časa v 15 urah, kolikor je poslovalnica odprta in pride. Zato prosimo, ne bodite užaljeni, če boste slišali vijudno pojasnilo:

Oprostite, sprejemamo samo do dvajsete ure!

Na koncu vam želimo povedati še to, da radi delamo, da smo veseli vsakega gosta, želimo si pa tudi nekaj reda. V izjemnih nujnih primerih vas bomo tudi po rednem delovnem času z razumevanjem postregli.

Ivan Čuden

Kako in kje bomo praznovali 3. julij?

Sobota — 29. junija:

Republiško tekmovanje v kotalkanju za memorial Stanka Bloudka — na kotalkališču ves dan.

Ob 20. uri športna akademija STD Partizan-Rudar Velenje na kotalkališču.

Nedelja — 30. junija:

Ob 10. uri otvoritev turistične razstave v delavskem klubu. Vse dopolne nadaljevanje tekmovanja v kotalkanju za memorial Stanka Bloudka.

Ob 16. uri razglasitev rezultatov tekmovanja in ekshibicijski nastop najboljših kotalkarjev.

Ob 20. uri kotalkarska revija na kotalkališču s sodelovanjem kotalkarskih klubov »Ljubljane«, »Olympic« in »Velenja«.

Ponedeljek — 1. julija:

Ob 17. uri nastop modelarjev ljudske tehnike Velenje na kotalkališču in ob jezeru v parku.

Torek — 2. julija:

Ob 19.30 koncert rudarskih godb iz Fohnsdorfa (Avstrija) in Velenja pred kulturnim domom.

Ob 21. uri zbor tabornikov in ferialec ob velenjskem jezeru.

Sreda — 3. julija:

Ob 7.30 zbirališče udeležencev parade pri rudarskem domu.

Ob 8. uri pohod parade: Rudarski dom—Nama—Trznica—Jenkova c.—Tomšičeva ulica—Prežihova ulica preko mostu, mimo kulturnega doma in nove zgradbe uprave rudnika—hotel Paka—Velma—Titov trg.

V paradi sodelujejo: vsi uniformirani rudarji in drugi člani rudniškega kolektiva, Rudarski šolski center, DPD »Svoboda« Velenje, STCD Partizan-Rudar Velenje, rudarska godba iz Fohnsdorfa in Velenja, gasilsko društvo Velenje, olepševalno društvo Velenje, društvo ribičev Velenje, lovsko društvo, osnovna šola Miha Pintar Tolledo, osnovna šola Gustava Šliha, ljudska tehnika Velenje, taborniki, ferialeci in drugi.

Ob 8.30 slavnostna prireditev v počastitev rudarskega praznika s tradicionalnim SKOKOM ČEZ KOZO pred kulturnim domom. Program izvajajo gojenci rudarskega šolskega centra Velenje, rudarska godba, pevski zbor »Kajuh« in drugi.

Ob 17. uri nogometna tekma Fohnsdorf—Rudar Velenje.

Popoldne in zvečer rajanje na velenjskem gradu.

Ob 22. uri velik ognjemet.

Četrtek — 4. julija:

Ob 7. uri improviziran napad na Velenje v počastitev dneva borcev.

Ob 17. uri rokometni turnir na kotalkališču s sodelovanjem rokometnih klubov iz rudarskih revirjev.

Nedelja — 7. julija:

Ob 10. uri kulturna razstava turističnega društva Velenje in hotela Paka v prostorih hotela.

Uredništvo »Rudarja« iskreno čestita k rudarskemu prazniku in dnevu borca, vsem rudarjem in borcem ter vsem bravcem našega glasila

★ ★ ★

Delovni program društva prijateljev mladine (DPM) za leto 1963

Zavedajoč se vloge in pomena, ki ga ima DPM Velenje v spletu Krajevne skupnosti in komune na sedanji stopnji našega družbenega razvoja, ko je spričo svojega položaja naše društvo najbližje ljudem, posebno pa najbolj zainteresiranim činiteljem kot so roditelji, stanovanjska oziroma krajevna skupnost, SZDL, vzgojne varstvene ustanove, šole in sindikalne podružnice, bomo postavili največ prizadevanj v to, da bo DPM postal tribuna, na kateri bodo občani posebno roditelji, načelniki probleme varstva in vzgoje otrok mesta Velenja in njenega okoliša ter po ustreznem načinu v tem vplivali na politiko komune.

● Izdelali bomo širšo akcijo za pridobitev članstva v naše društvo, kar bomo opravili po skrbnem sodelovanju šol, na roditeljskih sestankih in z neposredno agitacijo ob priliki tanketiranja za stanovanjsko skupnost. Ob tej priliki bomo roditelje zainteresirali za naročanje revije »OTROK IN DRUŽINA« ter organizacijski list DPM.

● Sodelovali bomo z Delavsko univerzo v Velenju in z vodstvom šol pri organizaciji in programu dela »SOLA ZA STARŠE«. S po-

možjo šolskega kadra, pionirskih starešinskih svetov, SZDL, LM, RK, društvo žena in drugih organizacij, mora naše društvo uspeti čimveč v vzgoji in prosvetljevanju staršev. Ta naloga bi bila med temeljnimi letos v našem programu.

● DPM mora biti pobudnik in organizator v vključevanju staršev in šolske mladine, kakor tudi pošolske mladine pri prostovoljnem delu v letošnji sezoni, pri saniranju že obstoječih igrišč in pri gradnji novega centralnega igrišča, v kolikor se bo delo s prvo fazo pričelo.

● Skupno s stanovanjsko skupnostjo bomo proučili socialno-ekonomsko problematiko Velenja; kot del te dolgoročne naloge bomo v prvi fazi sodelovali pri anketiranju o socialnem stanju družin.

● Skupno z DPD »SVOBODA« bomo ustanovili mladinski kino na ozkotračni sistem in s tem otrokom posredovali primerne filme.

● Posredovali bomo v okviru Hišnih svetov, da bodo obstoječa igrišča služila svojemu namenu:

Preko Delavske univerze SOLA ZA STARŠE ali preko roditeljskih sestankov moramo vzgojno vplivati in vzgajati starše v tem smislu, da bodo obstoječa otroška igrišča (mikro igrača) res služila svojemu namenu. Tu gre za uvedbo primerne discipline in čuvanja zelenic. Samo na ta način bomo opravičili zahtevo, da so taka igrišča poleg centralnih tudi nujna in primerna za naše najmlajše še v ostalih predelih mesta Velenja.

● Skupno z vodstvi šol bomo pomagali pri rekreacijskem življenju naših otrok kot na primer: nedeljski izleti, življenje v klubu mladine, smučarski tečaji, taborniki.

Organizirali bomo dan mladih — pohod na KOZJAK v mesecu maju, obiskali bomo GRASKO GORO in šli po poti XIV. DIVIZIJE.

V semestrskih počitnicah bomo organizirali smučarske tečaje in zimsko-športne igre.

● Pripravili-organizirali bomo Novoletno jelko za leto 1964, organizacijo tega bo prevzel DPM, za materialno plat pa bi se obrnili na snidikalne podružnice naših podjetij in ustanov.

● Izvedli bomo priprave za ustanovitev vzgojne svetovalnice, v kateri bi zainteresiranim članom DPM dajali nasvete, strokovna skupina obstoječa iz pedagoga, psihologa, zdravnika, socialnega delavca in mladinskega sodnika.

● Preko pionirskih starešinskih svetov, ki se bodo vključili v celotno problematiko svoje šole, bomo usmerjali in spremljali delo pionirskih odredov po osnovnih šolah našega delovnega območja in jim pomagali posebno pri programiranju in izvajanju načrta Jugoslovanskih pionirskih iger pod geslom »TEHNIKO MLADINI«. V ta namen se bo naše društvo povežalo z občinsko pionirsko komisijo, da bi skupno delali.

Odbor DPM

Obvestilo

Upravni odbor STVD Partizan-Rudar Velenje sporoča, da sprejema prijave ljudi, ki bi vršili blagajniško službo na športnih prireditvah.

Sprejeti kandidati bi prejeli 10% provizijo od prodanih vstopnic.

Pogoj: starost nad 21 let.

Prijavnice oddati v sprejemnici direkcije RLV do 10. julija 1963.

Mi varčujemo

Denar zaslužiti ni lahko in tudi zadosti ga skoraj nikoli ni. Le smiselno urejanje dohodkov lahko ta problem reši. Človek ne more vsega kupiti, kar mu ugaja. Treba je premisliti, preračunati denarno zmogljivost in se odločiti ali za nakup s kreditom ali pa s privarčenim denarjem. Kaj je bolj ugodno? Premislimo!

S kreditom res lahko zaželeno stvar takoj kupimo, toda obresti in provizija dolg občutno povečajo. In ko je dolg odplačan, kupljena stvar že dolgo ni več nova.

Ce pa varčujemo in mesečno vlagamo v banko, določeni znesek, se nam ta obrestuje, ker nam banka prispeva del gotovine. Potrebni znesek prihranimo na ta način hitreje, kupimo zaželeno stvar in ostanemo brez dolga.

Vsako varčevanje je sreča za posameznika, družino in državo. Kdor zna varčevati z denarjem, je sigurno dober gospodar in delavec. Varčevati zna s svojim varčevanjem s tujim, še bolj pa v obratih in tovarnah, kjer varčevanje koristi njemu in skupnosti. Polna hranilna knjižica upravičeno kaže na dobrega gospodarja in delavca, prazna pa obratno na slabega delavca.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da naše vloge pomagajo našemu razvoju. Saj 20% teh vlog dajemo v investiranje novih zgradb, tovarn in ustanov. Vsak naš vlagatelj pomaga posredno pri našem družbenem razvoju, z malim delom sicer, toda skupne vloge že predstavljajo določeni del proračuna naše komunne.

Mislimo tudi na varnost denarja. Nikar ga ne hranjimo po raznih kotih in omarah, podstrešjih in hlevih. Bojimo se, da ga ne bi kdo našel. Poiščejo ga miši in podgane, ga zgrizejo, uniči ga ogenj. Spoznanje teh ljudi-varčevalcev, da je denar varen le v banki, je vedno prepozno.

5% obrestna mera je visoka in nam posebno pri višjih zneskih kmalu navržje precejšen dodatek h kapitalu.

V Komunalni banki Šoštanj, s podružnico Velenje, je znašala ob koncu leta 1961 povprečna vloga 34.522 din, ob koncu leta 1962 pa že 50.207 din. Skupne vloge pa so znašale v letu 1961 93.000.000 v l. 1962 pa so narasle na 209.000.000 din. Sedaj v letu 1963 so se že povečale za nadaljnjih 50.000.000 din. Stanje hranilnih vlog se je povečalo v enem letu za 124%, število vlagateljev pa za 54%.

Komunalna banka Šoštanj s podružnico Velenje pripravlja v kratkem posebno dvo in troletno varčevanje z rednimi mesečnimi vplačili od 2.000 do 20.000 din, predvsem za tiste, ki žele varčevati za pohištvo, novo stanovanje, motor ali slično. Posebna ugodnost bo višja obrestna mera od 7 in pol do 8%.

Komunalna banka Šoštanj pripravlja posebno nagradno varčevanje, kjer bo žreb določil dobitnika za lepe nagrade.

Varčujmo vsi! Otroci, mladina, odrasli. Varčevanje prinaša srečo v družino, človeku daje notranjo trdnost, skupnosti pa koristi.

SKOZI VIHAR

Plazili so se za mejami in brinovitimi grmiči in tako prispeli do starega gradu, ki stoji nad mestom.

Komandant je ocenil situacijo, dal komandirjem čet še zadnja navodila, potem so se spustili po hribu navzdol. Kljub previdnosti so jih Italijani opazili in se pripravili na borbo, predno so partizani prispeli do trga. Dakl je takoj stopil v akcijo s svojim mitraljezom. Italijani so z oken in podstrešij streljali kot nori. Dakl je skakal po trgu in sipal rafale iz mitraljezov v okna in podstrešne line. Kamor je pomeril, povsod je utihnila italijanska puška.

Italijani so iz pošne stavbe grozno nabijali. Neki tovariš-bombaš je skočil k stavi in vrzel bombo skozi okno. Tako je zlomil odpor petih Italijanov. Eden je bil mrtev, dva ranjena, dva pa sta se predala. Trije partizani so planili v pisarno štaba. Izpod postelj so izvlekli štiri preplašene Italijane. Zajeli so tudi komandanta mesta Loža, kapetana Pivottija, ki je stal bled in preplašeno strmel v partizane ter spočetka ni mogel spregovoriti niti besedice. Najtežji boj je bil pri konjušnici in gasilskem domu. Konjušnica je imela debelo zidovje. Zanj so se Italijani lahko krlili. Neki tovariš je stisnil bombo v roko in skočil čez cesto pod okno konjušnice. Pašistični strelji so bili prepozni. Tovariš se je

stisnil k zidu in v mrtvem kotu odvil bombo. Z njo je udaril ob zid ter jo s širokim zamahom pognal skozi okno v konjušnico. Zaslišal se je zamolkel tresk in žvenketanje razbitih sip. Streljanje pa je takoj utihnilo.

Z gasilskega stolpa in iz podstrešja sosednje gostilne so Italijani neprestano streljali. Dva Italijana na podstrešju gostilne je tov. Dakl z dolgim rafalom prisilil k molku, dočim so z gasilskega doma še vedno streljali in niso hoteli utihniti. Komandir se je odločil. — »Juristi!« je vzkliknil in skočil iz zaklona preko ceste. Planil je k prvemu oknu in spustil cel rafal v poslopje. V tem drznem komandirjevem naskoku se je Italijanom posrečilo, da so ga podrli. Dobil je strel v vrat. Padel je na tla in takoj izdihnil.

Tovariši so mrtvega komandirja in 3 težke ranjence naložili na nosila in jih odnesli proti gozdu. Čeprav so Italijani streljali za njimi, hoteč odrezati umik, se je vsa enota urejeno in srečno umaknila.

»Istčasno,« je nadaljeval Tone, »ko se je začela borba v Ložu, je druga skupina partizanov napadla municijsko skladišče v Bezojliaku pri Begunjah. Akcija je zelo dobro uspela, saj je bilo tudi tu mrtvih precej Italijanov.«

Tovariš Tone je na koncu pripomnil: »Začeli so se resni časi.

Delavski svet in upravni odbor RLV želita za rudarski praznik in dan borca vsem članom kolektiva mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

SINDIKALNI ODBOR RLV ČES TITA VSEM SVOJIM ČLANOM K RUDARSKEMU PRAZNIKU IN DNEVU BORCA

Mestni odbor ZB NOV Velenje čestita k dnevu borca vsem svojim članom in invalidom

Krajevni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi Velenje čestita vsem prebivalcem k rudarskemu prazniku in dnevu borca in želi, da bi ga zdravi in zadovoljni praznovali!

Moje potovanje v SSSR

Opisal bi rad na kratko moje potovanje v SSSR.

Pot sama je bila prilično naporena, saj se je začela z zamudo že v Beogradu. Namesto, da bi se odpeljali zvečer naprej, smo šli šele zjutraj. Ko smo prešli jugoslovansko-madžarsko mejo, me je seveda začela zanimati, kako je kaj tam: kakšne so hiše ali mesta. Lahko rečem, da imajo kar lepo urejeno.

Sredi dneva smo prišli v glavno mesto Madžarske, v Budimpešto. Sama postaja je bila zelo lepa in velika. Glavni kolodvori so bili pokriti. Ker pa smo imeli tako veliko zamudo, smo vožnjo nadaljevali drugi dan. Čas smo zelo lepo izkoristili. Čeprav je bilo zelo hladno, smo si ogledali mesto

Budimpešto. Mesto samo je zelo veliko pa tudi lepo. Najlepše je zvečer, ko je tako razsvetljeno. Tudi trgovine so zelo lepo urejene. Promet je urejen in precej živ. Videl sem tudi most, ki je zelo visok. Pod njim teče znana reka Donava. Videl sem tudi lep stadion. Je zelo velik in visok, samo žal, da ga nisem mogel videti znotraj. Naslednje jutro smo pot nadaljevali čez Madžarsko proti ruski meji. Tja smo prišli kmalu popoldne. Tam smo se začeli zanimati, kako je tam. Kdor še ni bil tam, ga je pač bolj zanimalo. Prva naša postaja na ruski zemlji je bila Čoap. Tam smo tudi izstopili za kratek čas, da smo se naužili svežega zraka. Zelo mi je bila všeč njihova postaja. Bila je zelo lepo urejena in zelo čista. Značilnost je njihovo slikarstvo na stropu in na stenah. Pot smo nadaljevali. Malo je bilo ravninske vožnje. Zvečer smo se začeli voziti čez Karpat. Zal teh nisem mogli videti, ker je bilo pozno ponoči. Drugo jutro smo prišli v mesto Kijev. Kolikor sem lahko videl, je čudovito. Seveda, še lepše je poleti. Kar sem videl je bilo vse pod snegom. Tisti dan smo prišli pozno ponoči v Moskvo. Postaja je čudovita in tudi velika. Na postaji nas je tudi sprejel naš delegat s konzulata. Ta nas je peljal v naše stanovanje, kjer smo čakali nadaljnja navodila. Drugi dan smo si ogledali Moskvo. Najprej smo si ogledali moskovski Kremelj, nato pa še druge dele tega mesta. Kremelj je zelo lep in dragocen, saj je veliko streh, ki so pokrite z zlato pločevino. Popoldne istega dne smo si šli ogledat razstavo na gospodarsko razstavišče, ki je precej oddaljeno od našega stanovanja. O razstavi lahko rečem, da mi bo ostala dolgo v spominu, saj smo veliko videli.

Z razstave smo se vračali s podzemsko železnico. Tudi ta mi je bila všeč, saj je bilo vse tako lepo urejeno. Iz Moskve smo krenili zvečer. Vožnja je trajala dve uri in pol do Tule. Tam smo prenočili tisto noč. Drugi dan pa nadaljevali pot proti Kimovskemu — našemu mestu prakse. Sprejeli so nas zelo lepo. Tudi to bom dobro pomnil!

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehnični urednik Pavla Zargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Šmajš — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje — Cena 20 din

Centrih Karl